

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Budapest XX. Kerületi Tankerület
Benedek Elek EGYMI

Pedagógiai program

Nevelési program

2013.

Tartalomjegyzék

Intézményünk története	3
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	3
1.1. Alapelveink	4
1. 2. Céljaink.....	7
1. 3. Feladataink.....	8
1.4 kulcskompetenciák	10
1.5. Eljárásaink, eszközeink	12
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
3. Az intézményi egészségnevelési programja	21
4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	23
4.1 a tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:.....	24
4.2 a személyiségfejlesztést és közösségfejlesztést szolgáló tevékenységek szinterei	25
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartama, az osztályfőnök feladatai	26
5.1 A pedagógusok helyi, intézményi feladatai	26
5.2 Az osztályfőnöki munka tartalma	27
5.3 Az osztályfőnöki munka feladatai	28
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	30
6.1 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladataink.....	30
6.2. Tehetség, képesség kibontását segítő tevékenységeink	32
6.3 gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladataink.....	34
6.4. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programunk	36
6.5. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeink	37
6.6. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, fejlesztő – nevelő – oktató munkát segítő eszközeink és felszereléseink	38
7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	40
8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái	41
9. Felvétel és átvétel	43
10. Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	44
11. Sajátos pedagógiai módszerek	46
12. Az iskolai írásbeli, szóbeli gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének a rendje	46

Elnevezése: Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és
Egységes Gyógypedagógiai Intézmény
Az intézmény fenntartója: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
Budapest XX. Kerületi Tankerület

Intézményünk története

Intézményünk Budapest XX. kerületében, annak kertvárosi régiójában helyezkedik el. 1981-ben épült. Jogutódja az 1916-ban Erzsébetfalva Elöljárósága által alapított Általános Iskolának.

Az 1992. évi Alapító Okirat szerint alaptevékenysége értelmi fogyatékos gyerekek általános és óvodai oktatása és logopédiai ellátása. Ekkor a fenntartó Pestszenterzsébet - Soroksár Önkormányzatának Oktatási, Kulturális és Sportosztálya.

1993. októberében fenntartói váltás történt. Intézményünk fenntartója Budapest Főváros Önkormányzata, új neve: Fővárosi Önkormányzat Benedek Elek Általános Iskola. Működési területe Budapest Főváros XX. kerülete (Soroksárra együtt).

1997. októberében az alapító-fenntartó Fővárosi Önkormányzat kiegészítette az Alapító Okirat szerinti tevékenységet. Új tevékenységi körök: pedagógiai szakszolgálat, korai fejlesztés, logopédia, gyógytestnevelés, valamint elméleti és gyakorlati képzésre vonatkozó szerződés alapján főiskolai és tanfolyami hallgatók képzése.

Az oktatási kormányzat koncepcionális változásai további átalakulásokat eredményeztek. Az 1999. évi módosítás alapján iskolánk bővülő szakmai palettáján megjelenik a 10 évfolyamos általános iskola működtetése, az Alapvizsgára való felkészítés és vizsgáztatás, valamint a középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek integrált oktatása és a roma etnikumhoz tartozók felzárkóztató oktatása.

A 2000. évi változás szerint intézményünk jogosult továbbképzések, illetve önköltséges tanórán kívüli foglalkozások szervezésére is.

A 2002. évi Alapító Okirat további módosításokat tartalmaz az intézmény tevékenységi körében. Neve Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és Pedagógiai Szakszolgálat. Nevének megfelelően látja el új feladatait.

A 2004. évi változások hozták meg a szakképzési évfolyamok beindításának lehetőségét és a Módszertani Intézménnyé szerveződést.

2005.-től intézményünk neve.: Budapest Fővárosi Önkormányzat Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

2012.-ben intézményünk fenntartója: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Budapest XX. Kerületi Tankerület

1. .Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1. Alapelveink

Pedagógiai munkánk tervezése, szervezése és végrehajtása során az alábbi alapelvek érvényesülését tartjuk szem előtt.

A humanitás elve

A pedagógiai oktató-nevelő munkánkban minél teljesebben kívánjuk érvényesíteni a humanitás gondolatiságát. Ezen azt értjük, hogy minden embernek – létezéséből adódóan- van:

- méltósága, joga és kötelessége
- vele született és tanult irányultsága arra, hogy embertársainak segítséget adjon, illetve a kapott segítséget elfogadja.

Különbözőségünk ellenére keressük magunkban és neveltjeinkben az azonosságokat, ugyanakkor elfogadjuk a különbségeket, és elfogadásra ösztönzünk. Ez az elfogadás vezet el a kölcsönös megbecsüléshez, tisztelethez.

A személyiségvédelem elve

Minden ember egyedi és megismételhetetlen érzelmi, akarati, értelmi és fizikai tulajdonságokkal rendelkezik.

A személyiségvédelem célja, hogy

- egyrészt megóvja az egyén egyediségét,
- másrészt arra sarkalljon, hogy az egyén más egyedi személyiségekkel együtt tudjon működni.

Stabil szabályok közvetítésével – követendő magatartási és viselkedési formák, normák, intézményi szokásrendszer, házirend, stb. – segítjük a gyermeki magatartás, viselkedés, beilleszkedés fejlődését, amely elvezethet a jogkövető magatartás kialakulásához.

Munkánkat a hatályos jogszabályok szerinti titoktartási kötelezettségek betartásával végezzük.

A tanulók igazi érdekének védelme

A gyermekeknél az életkori sajátosságaik, a biológiai korlátaik és sajátos nevelési szükségleteik miatt, hosszabb ideig tart a reális énkép kialakítása.

Alapelvünk, hogy minden tanuló megismerje a teljesítmény és a tudás örömét, ennek során a valódi emberi értékeket. Ehhez szükséges a kötelességtudat és az akarat módszeres fejlesztése. Következetes, igényes, segítőkész tanári magatartással kívánjuk elősegíteni a tanulók személyiségének fejlődését, kiteljesedését.

Tanulói tevékenységeken alapuló, ismeretszerzésbe ágyazott komplex fejlesztés elve

Tanulóinkat motiválással, érdeklődésük felkeltésével szorgalmazzuk az ismeretszerzésre. Ebben a folyamatban tudatosan alkalmazzuk:

- a tevékenykedtetést,
- a cselekedtetést,
- a mindennapi élethelyzeteket.

Mindezek során – túl az egyéni fejlesztéseken, terápiákon – a sajátos szükségletekhez, igényekhez igazodva személyiségüket komplex módon fejlesztjük.

Fizikai, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődés egységeinek és egyenértékűségének elve

A harmonikus személyiségfejlesztés során törekednünk kell a fizikai, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődés egyenértékűségére. Ezt az iskolának minden tanórán, tanórán kívüli tevékenységében és szabadidős foglalkoztatás keretében közvetítenie kell.

Az arányos terhelés elve

Az órarend és a napirend összeállításánál törekszünk arra, hogy tanulóink arányos terhelésben részesüljenek.

Lehetőség szerint olyan helyzetek elé állítjuk őket, amelyek örömteliek és megfelelő nehézségűek.

Az egyénre szabott, időben adott nevelői segítséggel gyerekeink biztonságos és eredményes feladatvégzését kívánjuk elérni.

Az önmagához mért fejlődés értékelésének elve

Neveltjeinkre jellemző, hogy életkori sajátosságukat befolyásolják, sőt nem egy esetben jelentősen módosítják sérüléseik, sajátos szükségleteik. Ezért tartjuk fontosnak, hogy fejlődésüket önmagukhoz mérve értékeljük.

A reális önértékelés kialakulása és a szakmának való megfelelés érdekében fokozatosan kell eljuttatni őket a tantárgyi követelmények elvárásai szerinti értékeléshez.

Differenciált segítségnyújtás elve

A nevelés – oktatás folyamatában a differenciált segítségnyújtás szükséges.

Alapja:

- a gyermek pillanatnyi állapota
- az éppen megoldandó feladat
- a gyógypedagógiai szakmai tudás.

Szakmai tudásunkat önképzéssel, továbbképzéssel folyamatosan fejlesztjük.

Az élethosszig tartó tanulás és a munkaerőpiacon való helytállás elve

Feladatunk, hogy a nálunk tanuló gyerekek megtalálják azokat a szakmákat, amelyekkel munkához juthatnak, és így képessé válnak önmaguk és családjuk fenntartására, ennek hiányában annak segítésére.

Intézményünkben a pályaorientáció és szakmatanulás mellett felkészítjük tanulóinkat a szakmaváltásra. Törekszünk:

- a továbbképzésre való igény kialakítására
- az élethosszig való tanulás fontosságának felismertetésére
- a tájékozott, tevékeny, szabályokhoz igazodni tudó állampolgárrá nevelésre.

1. 2. Céljaink

A Nemzeti Alaptanterv értelmében Célunk a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelemvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek

Intézményünk sajátosságának megfelelően célunk tanulásukban és értelmükben akadályozott, autista, halmozottan sérült gyermekek, fiatalok óvodai, általános iskolai és szakiskolai fejlesztése, nevelése, oktatása, képzése speciális nevelési tervű és tantervű csoportokban, osztályokban, illetve integrált csoportokban, osztályokban.

Célunk a gyermekek, fiatalok állapotát, életkorát figyelembe véve, olyan sérülésspecifikus pedagógiai segítség nyújtása, ami

- eljuttatja a neveltjeinket képességeik, készségeik felsőhatáráig
- lehetővé teszi az alapfokú nevelési- oktatási szakasz sikeres megkezdését és befejezését
- hozzájárul a neveltjeink konfliktusmentes többségi intézményi és/vagy társadalmi beilleszkedéséhez, a munkaerő- piacon való sikeres helyállásához
- segíti a tanulóink önálló, illetve részben önálló életvitelének kialakítását.

E folyamatok során célunk, hogy a gyermekek, fiatalok fejlettségüknek, sajátos igényeiknek megfelelően

- ismerjék meg és fogadják el az általános emberi értékeket

- kötődjenek hagyományainkhoz, kultúránkhoz, szülőföldünkhöz, népünkhöz és Európához
- jussanak el a környezettel való harmonikus együttélés igényéhez, melyet segítsen az ön- és környezet-elfogadó -védő technikák megtanulása
- sajátítsanak el testi és lelki egészségük megóvása érdekében korrigáló, fejlesztő technikákat
- jussanak el a reális énképhez, önismerethez, mely magába foglalja a maradandó testi, lelki állapotváltozásuk elfogadását
- fokozzák állóképességüket, erőnlétüket, kitartásukat, akaratukat.

A célok elérését az általános gyógypedagógiai fejlesztés, oktatás biztosításán túl

- képesség- és készségfejlesztő
- egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs
- tehetséggondozó foglalkozásokkal
- logopédiával
- konduktív pedagógia és gyógytestnevelés alkalmazásával segítjük.

Célunk, hogy az intézmény nyugalmat, biztonságot adó, humánus légkörű, innovatív legyen. Így biztosítson stabil hátteret

- a neveltjeink értelmi, érzelmi, erkölcsi, testi fejlődésének kibontakozásához
- a pedagógusok és a pedagógiai munkát segítők tevékenységének szakszerűségéhez, eredményességéhez
- az emberi kapcsolatok kiteljesedéséhez.

1. 3. Feladataink

Intézményünk fő feladata a sajátos nevelési igényű – enyhe és középfokban értelmileg sérült, autista, illetve halmozottan sérült gyermekek, fiatalok óvodai, alsó és középfokú nevelése, oktatása és szakképzése. Ennek megvalósulása érdekében feladataink az alábbiak:

- Az intézmény tagozatai között harmonikus együttműködés megvalósítása.
- A szülőkkel való folyamatos együttműködés biztosítása, illetve pedagógiai céllal jó kapcsolattartás a szülői, gondviselői házzal.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek, fiatalok meglévő képességeinek, készségeinek minél teljesebb kibontakoztatása, hiányaiknak kompenzálása.

- Neveltjeink személyiségének komplex fejlesztése különös tekintettel
 - a meglévő pozitív, illetve tehetséget mutató adottságaikra,
 - a sérüléseik milyenségére és azok súlyosságára.
- Az alapozó és a továbblépést biztosító alapképesség nyújtása, megszilárdítása.
- Gyakorlati irányultsággal az óvodások és a diákok praktikus képességeinek megalapozására, fejlesztésére, különös tekintettel a mindennapi életben elengedhetetlen tevékenységekre.
- Önmaguk, társaik és a felnőttek irányába a tolerancia kialakítása; az emberek elfogadására és tiszteletére nevelés.
- A tanulók közösségi magatartásának optimális alakítása, fejlesztése, a későbbi társadalmi beilleszkedés megalapozása.
- A gyermekek, fiatalok megfelelő erkölcsi alapjának alakítása, fejlesztése, mely lehetővé teszi a tisztességes életvitelüket.
- A neveltjeink alkalmassá tétele az esztétikai értékek befogadására, a szép szeretetére és megővésére.
- Egészséges, edzett fiatalok nevelése, akiknél törekszünk arra, hogy a rendszeres mozgás, a sportolás és az egészséges életmód belső szükségletté váljon.
- Tanulóink képességeikhez mért tájékozottságának fejlesztése korunk technikai, informatikai fejlődésének megfelelően.
- A megfelelő tanulási- és munkakultúra kialakítása, az erőfeszítésre, a kitartó munka vállalására nevelés.
- A kulturális értékek befogadására és az önképzésre való igény kialakítása, fejlesztése.
- A hazafias nevelés feladatainak megvalósítása, a magyarságtudat elmélyítése; szülőföldünk, népünk értékeinek megbecsülésére nevelés. Nemzeti kultúránk, hagyományaink ismeretére, ápolására nevelés.
- Az Európai Unióhoz és a világ népeihez való tartozásra, az egyetemes emberi kultúra értékeinek megbecsülésére nevelés.
- A környezet iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése. A környezet iránti felelősségre, minden élő iránti tiszteletre nevelés. Az ökológiai szemlélet megalapozása, fejlesztése. Környezetvédő technikák megtanítása.
- A közéleti tájékozottság igényének kialakítása.
- A kiemelkedő képességek pedagógiai támogatása.
- A fejlődési rendellenességek korrekciója, a hiányok kompenzálása.

- A fiatalokban reális elképzelések kialakítása pályaorientációjukról, leendő munkájukról és a további életükről.
- Felkészítés a harmóniára és jól szervezettségre törekvő családi életre.
- Lehetőség adása a tanulmányok eredményes befejezéséhez vagy folytatásához, illetve a munkába álláshoz szükséges végzettség megszerzésének biztosítása.
- Az esélyegyenlőség érvényesítése a nevelési, oktatási és képzési folyamatban.

1.4 Kulcskompetenciák

Az anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában a beszéd centrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése az elsődleges feladat. Az anyanyelv elsajátítása során - a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett - alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a "nyelvet" funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció mint kulcskompetencia csak az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében jelenik meg, egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában a tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus feladatokra használja fel a társadalmi lét különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanítás- tanulás folyamatában döntően a társadalmi lét során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia a fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása. Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve a középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia megléte segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban és felkészüljön a közügyekben való aktív részvételre. Az állampolgári kompetencia - az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai – pszichológiai jellemzőit figyelembe véve - a tartalmakat sajátélményű

tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja.. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeséghez és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban a fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait, tudja elfogadni mások segítségét, tudjon segítséget kémi és adni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés.

Hatékony, önálló tanulás

Ez a kompetencia csak az enyhe értelmi fogyatékosok körében érvényesülhet. A középpontban az olyan alapvető készségek fejlesztése áll, mint az írás, olvasás, számolás, az IKT-eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes legyen önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kémi. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

1.5. Eljárásaink, eszközeink

A nevelési –oktatási céljaink elérése érdekében alkalmazott eljárásainkat

- általános nevelési módszerek
- általános oktatási módszerek
- speciális – gyógypedagógusi módszerek rendszeri alkotják.

Az alkalmazott módszerek kiválasztásának szempontjai

- igazodjon a tanuló, a csoport fejlettségéhez, állapotához, szükségleteihez
- építsen a gyermekek előzetes tudására, szokásrendjére
- alkalmazkodjanak a sajátos feltételekhez, feladatokhoz, tartalmakhoz és szerkezeti formákhoz
- szolgálja az eredményes nevelési – oktatási – képzési – fejlesztési munkát
- elsődlegesen ösztönzők, pozitív megerősítést adóak legyenek, csak indokolt esetben kerüljön sor a negatív tartalmú kényszerítő és gátló módszerek alkalmazására.

Általános nevelési módszereink

A módszerek rendszere a nevelési folyamat belső szerkezete alapján:

- követelés változatai
- serkentés – változatai:
 - biztatás
 - ígéret
 - elismerés
 - dicséret
 - jutalmazás
- kényszerítés – változata:
 - felszólítás
 - parancs(-)
 - büntetés (-)
- gátlás – változatai:
 - felügyelet
 - ellenőrzés
 - intés(-)
 - fenyegetés(-)
 - tiltás(-)
 - átterelés
- meggyőzés – változatai:
 - ismeretadás
 - példa, példaképadás
 - eszmény, eszménykép kialakítás
 - bírálat, önbírálat
 - etikai beszélgetés
 - vita
 - megbeszélés

- gyakorlás változatai:
 - szoktatás
 - gyakoroltatás
 - játék
 - munka
 - verseny

A tanulói szorgalom, magatartás, viselkedés formálásának pozitív módszerei változatainak módszerei, a serkentés változatainak módszerei

- Irányultságai
 - pozitív magatartási formákra, szorgalomra biztatás
 - ezek megvalósulásához
 - elismerés szóban és írásban
 - dicséret szóban és írásban
 - kiemelkedő és/vagy folyamatos megvalósulásakor jutalmazás

A tanulói szorgalom, magatartás, viselkedés formálásának pozitív módszerei változatainak módszerei, a serkentés változatainak módszerei

- Irányultságai
 - pozitív magatartási formákra, szorgalomra biztatás
 - ezek megvalósulásához
 - elismerés szóban és írásban
 - dicséret szóban és írásban
 - kiemelkedő és/vagy folyamatos megvalósulásakor jutalmazás

- Formái:
 - szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói dicséret
 - jutalmazások
 - oklevelek
 - tárgyjutalmak, könyv, színházjegy
 - érmek, kupák
 - jutalomkirándulás
 - „Alsó / Felső tagozat Tanulója” kitüntetés
 - „Év Tanulója” kitüntetés

A tanulói szorgalom, magatartás, viselkedés formálásának kényszerítői módszerei:

Alkalmazásuk esetenként elkerülhetetlen. Előzetes mérlegelés alapján hozható reális döntés, melyik formát célszerű alkalmazni. Alapvető elvárás, hogy a kirótt kényszerítő módszer megfelelő értelmezést kapjon, illetve a jóvátétel elérhető tartalmú és idejű legyen.

Általános oktatási módszereink

A tanulást, tanítást segítő módszereink az oktatási, képzési folyamat tevékenység szerkezetére alapján

- új ismeret feldolgozása
 - motiválás
 - előzetes tudás felidézésére
 - tényleges tudás felidézésére
 - szemléltetés
 - kísérletek
 - megfigyelés
 - elemzés
 - absztrakció, általánosítás
- rendszerezés, rögzítés, alkalmazás
 - rendszerezés, rögzítés
 - ellenőrzés, értékelés
 - rendszerezés, rögzítés, gyakorlás
 - reprodukív és produktív alkalmazás
- ellenőrzés, értékelés, minősítés.

Speciális módszereink

A gyógypedagógiai eszközrendszeren túl az alábbiak szerint használunk speciális eljárásokat:

- habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon alkalmazott módszerek
 - Sindelar módszer gyógypedagógia adaptációja
 - Székely Margit – Tunyogi Margit Gyógyítójáték alapján készült játékterápia
 - dislexiaterápia

- Komplex fejlesztő program Afolter, Sindelar, Prostig módszerek elemeiből, konduktori módszerrel ötvözve
 - mozgásfejlesztés – nagy és finom mozgások
 - testséma – téri tájékozódás fejlesztése
 - kognitív funkciók fejlesztése
- kortárssegítő – önismereti foglalkozás körében végzett drog prevenciós program
- gyógytestnevelés módszerei
- tanítási órákon alkalmazott módszerek
 - Meixner – féle dislexia, disgráfia prevenció
 - drámapedagógia
 - Sándor Éva – féle szabadfestés védelem alatt elmei
- logopédiai foglalkozásokon alkalmazott módszerek
 - Bittera – Dr. Juhász terápiája alapján megkésett és akadályozott beszédfejlődés terápiája
 - Meixner – féle dislexia prevenció.

Eszközök:

- verbális (nyelvi),
- nonverbális (nem nyelvi),
- szociális technikák,
- tárgyi eszközök.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, cselekedeteik és azok következményeiért viselt felelősségük tudatának kialakítása, elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása az életben olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését teszi lehetővé, mint az együttérzés, segítőkészség, tisztelet, kötelességtudat, mértéktartás, önfegyelem.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Ki kell alakulnia a tanuló attitűdjének, viszonyának önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Felkészítés a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. A demokratikus jogok gyakorlására ajánlott iskolai szinten belül lehetőséget adni (pl. diákönkormányzat).

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A megfelelő önértékelés, a saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésében. Ennek érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a fizikai képzésre és a rendszeres testedzésre.

Családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének és testi-lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Nagyon fontos harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése a családi életre nevelésben, a felelős párkapcsolatok kialakításában, az esetleges családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A személyiségfejlesztő nevelés során az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál különös jelentőséggel bír a másság elfogadása, a betegség, sérült és a fogyatékos emberek iránti együttérző, segítő magatartás, továbbá a szociális érzékenység, az együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és-megoldás képességének kialakítása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Elengedhetetlenül szükséges a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolásának, gondozásának mindennapi feladatként kell jelentkeznie.

Pályaorientáció

Az eltérő képességű tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest az iskolának feladata a munka világról képet nyújtani. A tanulók képességeiknek és érdeklődésének megfelelően segíteni kell pályájuk kiválasztásában, és az ehhez kívánatos képességeket szükséges fejleszteni.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta lehetőségekre (változó egyem szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok.), ennek megfelelően célszerű a gyakorlatot, gyakorlati háttérrel (munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézés) előnyben részesíteni. A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás területén. Fel kell ismerniük saját felelősségüket, az értékteremtő munka jelentőségét.

Médiatudatosságra nevelés

Képességeiknek megfelelően értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Ismerjék az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségeket. Tudatosuljanak bennük az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmi érintkezés megkülönböztetése.

A tanulás tanítása

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, az egyem tanulási módok feltárása és biztosítása. A felkészítés az egész életen át tartó tanulásra a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából egyaránt kiemelten fontos.

3. Az intézményi egészségnevelési programja

A WHO (Egészségügyi Világszervezet) által megfogalmazott definíció az egészséget a társadalom és az egyén felől közelíti meg, és hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető emberi jognak, „az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, amely egyben társadalmi befektetés is.

Ha változást kívánunk elérni, akkor még az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtanunk a legintenzívebb szocializációs időszakban, az intézményben eltöltött évek során.

Célunk:

Az egészséges életmód és a konstruktív életvezetés megalapozása olyan ismeretek átadásával, gyakoroltatásával, amelyek eljuttatják tanulóinkat - saját adottságaik, szükségleteik, lehetőségeik tudatosításával –a helyes önértékelésre.

Feladataink:

- Tanulóink egészségének megőrzése, javítása.
- Az intézményben a tanulói tevékenységekhez szükséges egészséges környezeti feltételek biztosítása.
- Az intézményben az egészséges életmód feltételeinek megteremtése.
- Az egészséges életmód szokásainak kialakítása, életvezetési ismeretek nyújtása, gyakorlása.
- Az egészség értékévé válásának segítése.
- Egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzése, meglévők leépítésére való törekvés.
- Szexuális és családi életre nevelés.
- Szoros együttműködés az iskolai egészségügyi szolgálattal.
- Megteremteni a mindennapos testmozgás lehetőségét a jogszabályokban meghatározott módon és időkeretben.
- Törekedjünk kialakítani az önkéntes sportolás iránti kedvet és képzettséget, a szabadidő egészséges és hasznos eltöltése iránti igényt.
- Megfelelő időtartamot kívánunk biztosítani a játékos mozgásra, a gondtalan gyermekkor megélésére.

- El kell érni, hogy tanulóink rendelkezzenek olyan testi fejlettséggel, hogy a tanulással, mindennapos étellel, szakmaelsajátítással kapcsolatos fizikai terhelést el tudják viselni.

Színterei:

- Hagyományos tanórai oktatásszervezésben
 - Domináns a környezetismeret, a természeti ismeretek, a biológia, a kémia, a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek és osztályfőnöki órán.
- Nem hagyományos tanórai keretben
 - jól felszerelt könyvtárral, tornaszobával, sportpályával, esetenként uszoda használatával, ebédlővel, esztétikusan gondozott udvarral
 - iskolán belüli tevékenységek során az iskola egyéb dolgozóinak bevonásával
 - iskolaorvosi rendeléseken
 - iskolán kívüli szűrővizsgálatokon
 - pszichológus/ pszichiáter bevonásával
 - gyógytestnevelő foglalkozásain
 - túrákon, kirándulásokon
 - úszás oktatáson
 - sportversenyeken, sportnapon
 - szakkörön
 - kiállításokon
 - klubnapközi keretében

4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

Közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelés

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az előítélettől mentes együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

Érzelmi nevelés

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

Akarati nevelés

Az igény felébresztése a tanulóknál személyiségük megismerésére és kibontakoztatására. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

Állampolgári ismeretek nyújtása

Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és diákotthoni életben való részvételre.

Munkára nevelés

Az emberek a szülők által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A közösségfejlesztés során a pedagógusoknak, mint a nevelésben közvetlenül résztvevő csoportnak jelentős feladata és szerepe van. Ezen túlmenően az intézmény valamennyi dolgozójának megjelenése, viselkedése, beszédstílusa, társas kapcsolata mint a diákok előtt.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

4.1 A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró gyermeki személyiség lassú átalakulásától, az önmagát értékelni és irányítani képes önálló személyiséggé válásáig.

A helyes önirányítás és önértékelés képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangoltan tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát segítséggel tudják értékelni.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos szervezése. A tanulói közösség általi közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban tevékenyen részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

A közösségek egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

4.2 A személyiségfejlesztést és közösségfejlesztést szolgáló tevékenységek színterei

A tanulói személyiség fejlesztésének fontos színtere a tanítási óra és a délutáni tanóra.

Az intézményünk nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók *motiválását*, a tanulói *aktivitás* biztosítását és a *differenciálását*.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük a megismerés utáni vágyat, amely őket tanulásra ösztönzi, és ezt a tanulási és beszéd kedvet fenn is tartjuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás. A pedagógusok nevelő-oktató munkája minden esetben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

A személyiség és a közösségfejlesztés feladatai az iskola érték közvetítő tevékenységének a lényegét jelentik, amelyek minden pedagógus számára a feladatot jelentenek tanórákon és tanórán kívüli tevékenységekben egyaránt

Közösségfejlesztést szolgáló tevékenységek a tanítási órán kívül

- szabadidős tevékenységek,
- rendezvények,
- megbeszélések,
- drámajátékok, önismereti játékok,
- színház-, mozi-, múzeum- és kiállítás-látogatás,
- kirándulások
- táborok
- diákönkormányzat

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

- A közösség iránti felelősségérzet kialakítása, fejlesztése
- A hagyományokon alapuló közösségi tevékenységek biztosítása
- Harmonikus kapcsolat kialakítása a társadalmi környezettel
- Közösségi és szabadidős programok megszervezésének képessége
- A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése
- Olyan közös érdekeken alapuló célok kijelölése, melyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartama, az osztályfőnök feladatai

5.1 A pedagógusok helyi, intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók oktatása, nevelése, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, az elsajátítás ellenőrzése, amelyek az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével történik.

A pedagógus a gyermekek, tanulók egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét figyelembe véve gondoskodik személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról.

A pedagógus feladata, kötelessége:

- Egyénileg való foglalkozás a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel
- Szükség szerinti együttműködés az oktatást, nevelést segítő más szakemberekkel
- Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkóztatásának elősegítése
- A tanulók erkölcsi fejlődésének elősegítése
- A közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátításának előmozdítása
- A gyermekeket, tanulókat egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelése
- A szülő (törvényes képviselő) rendszeres tájékoztatása a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről
- A tanulók testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása felvilágosítással, a munka-és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával
- Az ismeretek tárgyilagos, sokoldalú és változatos módszerekkel történő közvetítése
- Oktatómunkáját éves és tanórai szinten a tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze el és irányítsa
- A tanulók munkájának a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint, a követelményekhez igazodó értékelése
- Tanítványai pályaorientációjának folyamatos irányítása

- A gyermekek, a tanulók, a szülők és a munkatársak emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása
- A hivatásához méltó magatartás
- A pedagógus továbbképzéseken, a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken való pontos és aktív részvétele
- Kötelező minősítések határidőre való megszerzése
- Hivatali titkok megőrzése
- Munkatársaival és más intézményekkel való együttműködés a gyermekek, tanulók érdekében

5.2 Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki munka intézményünkben négy fő területet ölel fel:

- **A személyiség és közösségfejlesztés**

Az osztályfőnök a tanuló legjobb ismerője, az osztályközösség kialakításának és fejlesztésének legfőbb letéteményese. Munkájának legfontosabb tartalma a személyiség és a közösség alakítása az iskolai élet minden színterén. Az osztályfőnök személyes példája mintaértékű e területen.

- **Irányító, vezető jellegű feladatok**

Az osztályfőnök saját hatáskörében jutalmaz, vagy büntet, illetve ezeket az eljárásokat kezdeményezi. Felelős az osztálya viselkedéséért, az osztálydekoráció elkészítésétől a kiránduláson tanúsított magatartásukig. Az adott képzés teljes időtartamára megtervezi, tanévekre lebontja és határozott pedagógiai céllal irányítja az osztályfőnöki órákat. Képviseli tanulói és az osztálya érdekeit, bevonja diákjait a döntéshozatali folyamatokba.

- **Szervező, koordinációs, harmonizációs funkció**

Kapcsolatot tart az osztályba járó tanulók szüleivel, az osztályban tanító tanárokkal, figyelemmel van a tanulók szociális helyzetére, egészségügyi állapotára stb. Ezeket a feladatokat összehangoltan kell ellátni.

- **Adminisztrációs jellegű tevékenység**

Az osztálynaplóval, törzslapokkal, bizonyítványokkal, tanulói adminisztrációval kapcsolatos munkák.

5.3 Az osztályfőnöki munka feladatai

Neveléssel kapcsolatos feladatok

- A tanulók személyiségének alakítása (értékek, normák átadása, közvetítése) személyes példaadással, a kultúrahasználat megtanításával
- A közösségi élet kialakulásának elősegítése konfliktusmegoldás megtanításával, agresszió csökkentésével
- Mentálhigiénés szemlélet alkalmazása felvilágosítással (pl. dohányzás, drog, szexuális nevelés), a felnőtt létre való felkészítéssel
- A tanulók otthoni körülményeinek megismerése, (szükség esetén) kapcsolattartás a szakértői bizottsággal, a családsegítő központtal, a gyermekjóléti szolgálattal
- A tanulók egyéni problémáinak megismerése, számukra a kiegészítő pedagógiai szolgáltatások biztosítása (habilitáció-rehabilitáció, terápiák)
- Programok szervezése (pl. osztályprogram, iskolai program, kirándulás, szabadidős program, emléknap, ünnepek)

Adminisztratív feladatok

- Az osztállyal kapcsolatos adminisztráció ellátása (napló, törzskönyv vezetése, igazolások, magatartás és szorgalom jegyek, félévi és év végi értesítő)
- A mulasztások számontartása (szülők, közjegyző tájékoztatása, feljelentések írása)
- Fegyelmi büntetések és dicsérek kiosztása
- Az igazgató intézkedéseinek végrehajtása
- A tanulók ülésrendjének kijelölése igazodva a fogyatékoság típusához, illetve a tanuló egyéni igényeihez (pl. szükséges megvilágosítás, hely-és helyzetváltozást segítő bútorok, segédeszközök alkalmazása)

Tanulást segítő feladatok

- A tanulócsoport tanulmányi, magatartási és munkafegyelmi helyzetének nyomon követése
- Az ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazása
- A tanulók tanulmányi előmenetelének segítése a differenciált nevelés-oktatáshoz alkalmas individuális módszerek, technikák megtalálásával

- A lemaradók felzárkóztatása tanítási-tanulási módszerváltással és az egyedi haladási tempó elbírálásával
- A tehetséges tanulók differenciált fejlesztése

Az iskola életéhez kötődő közvetítő feladatok

- Az osztály és a tanárok közötti viszony koordinálása
- Rendszeres konzultáció és együttműködés az osztályban tanító tanárokkal, szükség esetén javaslattevés az egyéni fejlődési szükséglethez igazodó módszerváltásokra
- A tanulók érdekeinek képviselése az iskola előtt
- A tanulók tájékoztatása iskolai ügyekről
- Aktuális események feldolgozása a tanulók életkori és egyéni sajátosságaihoz igazodva

Tájékoztatási feladatok

- A szülők tájékoztatása a gyermekük iskolai előmeneteléről
- Segítségnyújtás a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztatás a beszerzési lehetőségekről
- A szülők tájékoztatása aktuális iskolai ügyekről
- A tanulók tájékoztatása iskolai ügyekről
- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása

Intézményünk tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott és autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekeket, tanulókat lát el, illetve ezekhez társuló érzékszervi fogyatékosokat is fogad. Nevelésük, oktatásuk speciális iskolai osztályokban, csoportokban elkülönített formában történik. Beilleszkedési-, tanulási- és magatartásproblémákkal küzdő gyermekeket, tanulókat nem lát el intézményünk.

A tehetséggondozást a különböző művészeti területeken valósítjuk meg egyéni és kiscsoportos formában.

A személyi feltételek biztosítása

Az intézményünkben tanuló gyermekek, tanulók oktatását-nevelését saját oligofrénpedagógus végzettségű gyógypedagógussal (tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott), terapeutával, logopédussal, gyógytestnevelővel biztosítjuk. Társuló fogyatékoság esetén a sérülésspecifikusságnak megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező szomatopedagógus, tiflopedagógus, szurdopedagógus segítségét kérjük.

A pedagógiai munkát pedagógiai- és gyógypedagógiai asszisztens, pszichológus, pszichopedagógus segíti. Amennyiben indokolt, speciális Egységes Módszertani Intézmények munkatársaival is felvesszük a kapcsolatot.

6.1 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladataink

Fontosnak érezzük a beilleszkedési, magatartási nehézségek okainak feltárását, hatásainak csökkentését. Azoknál a tanulóknál, akiknél negatív deviancia jelentkezik a magatartási formák átstrukturálása, lehetőségek szerint a negatívumok megszüntetése a célunk. Preventív eljárásokkal az ilyen magatartásformák kialakulásának megelőzésére törekszünk.

Feladataink:

- A magatartási rendellenességek ok-okozati összefüggésének feltárása. A kiváltó élethelyzet kezelésében való segítségnyújtás. Fokozott figyelem szükséges:

- az 1. osztályba érkezéskor
 - a tagozatváltáskor
 - az iskolaváltás esetén.
- Megsegítő eljárások, rehabilitációs – rehabilitációs foglalkozások, terápiák, egyéni bánásmód kidolgozása, alkalmazása. Ennek során:
- pozitív adottságok felismerése, felismertetése
 - pozitív magatartásformák megerősítése
 - sikerélményhez juttatás
 - reális önismeret, önértékelés megalapozása, fejlesztése
 - konfliktuskezelő és problémamegoldó készség fejlesztése.
- A közvetlen környezet segítségének igénybevétele
- kapcsolatteremtés, -fenntartás szülővel, gondviselővel
 - az érintett neveltünkkel foglalkozó pedagógusok és pedagógiai munkát segítő munkájának összehangolása
 - kortárs csoportos segítség igénybe vétele.
- Külső szakemberek igénybevétele – segítség koordinálása.

6.2. Tehetség, képesség kibontását segítő tevékenységeink

Hiszünk abban, hogy mindenki tehetséges valamiben. Ezt a tehetséget egyéni bánásmóddal, türelemmel meg lehet találni, tovább lehet fejleszteni. Célunk felfedezni tanulóinkban azokat az emberi értékeket, ami által ő a tehetséges, ő a jó képességű. Hozzásegíteni neveltjeinket e terület kibontakoztatásához.

Feladataink:

- A tanulók tehetségének korai felismerése
 - a gyermek megnyilvánulásai alapján
 - az osztályban tanító és klub napközit vezető pedagógusok megfigyelése alapján (kézügyesség, mozgás, muzikalitás, szín- és formaérzés, előadó-képesség stb.).
- Egészséges önbizalom, helyes önértékelés, önkifejezési vágy felkeltése, kialakítása
 - komplex személyiségfejlesztéssel
 - híres emberek bemutatásával
 - művészeti és sport rendezvényeken való részvétellel.
- Önálló ismertszerzési, tanulási technikák elsajátíttatása, különös tekintettel a könyvtár és a számítástechnikai lehetőségek hasznosítására.
- Speciális képességek fejlesztése
 - iskolai szakkörökben
 - sportkörökben
 - egyéni foglalkozásokon
 - intézményen kívüli szervezésben (megkeresés, odairányítás, figyelemmel kísérés).
- Neveltjeinknek bemutatkozási lehetőségeket kell biztosítani
 - bemutatók tartásával
 - kiállítások rendezésével
 - szereplési lehetőség adásával
 - művészeti és sport versenyekre való benevezéssel
 - pályázati felhívásokhoz való csatlakozással
 - táborokban való részvétellel (intézményi szervezés, külső lehetőségek felkutatása).
- Az elért eredmények, sikerek tudatosítása neveltjeinkben
 - az eredményes tanulók iskola előtti dicsérete eseményt követően

- oklevelek, érmek, kupák kiállítása
- „Alsó tagozat kiváló tanulója”,
„Felső tagozat kiváló tanulója” címek
- az „Év tanulója” plakett odaítélése.

6.3 Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladataink

Biztosítani kívánjuk a gyerekeket megillető jogok érvényesülését. Figyelemmel kísérjük, megsegítjük a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat. Szükség esetén védő – óvó, illetve hatósági intézkedéseket kezdeményezünk.

Feladataink:

- Preventív /megelőző/ tevékenység folytatása:
 - a tanulók családi és életkörülményeinek megismerése
 - a szülői házzal való együttműködés kialakítása, működtetése, abban harmóniára törekvés
 - a konfliktusok kezelése érdekében egyéni beszélgetések folytatása
 - társsegítő /kortárs/ képzések szervezése
 - a szabadidő hasznos eltöltésére való igény kialakítása.
- A felmerülő problémák minél korábbi felismerése.
- Segítséget nyújtása a hátrányos helyzetű gyerekeknek:
 - a kulturális, szociális hátrányaik csökkentéséhez a társadalomban elfogadott szabályok, normák, értékek elfogadásához, elsajátításához.
- Tanítványainknak és volt tanítványainknak - egyéni megkeresés esetén - élethelyzeteikben segítség nyújtása.
- Az intézményi gyermek- és ifjúságvédelmi felelős figyelemmel kíséri
 - figyelemmel kíséri neveltjeink sorsának alakulását a gyerekekkel, fiatalokkal közvetlenül foglalkozó pedagógusok segítségével.

A gyermek és ifjúsági tevékenység főbb elemei (amire figyelni kell):

- neveltjeinek elemi szükségletei (étkezés – annak térítési díja és a kedvezmény mértéke; ruhával, tanszerrel való ellátottsága – kedvezmények, segélyek, juttatások elosztása; tisztálkodás – hiányosságok kompenzálása az iskolai zuhanyzóban; pihenés – szükség esetén családi szokások átalakítására ösztönzés)
- a tanulók egészségi állapota (rendszeres iskolaorvosi és iskolafogászati ellátást igénybe vett-e; szükség esetén részesült-e szakorvosi ellátásban; folyamatos odafigyelést, gyógyszeres kezelést igénylő betegségek előfordulása)

- az intézményi szolgáltatások – ügyelet, étkeztetés, napközi, fejlesztőfoglalkozások, stb. – tanulói szükségletekhez igazodása
 - a rendszeres iskolába járásra ösztönzés (figyelmeztetés, feljelentés)
 - a tanulmányi eredmények alakulása (felzárkóztatás, bukásmentesség)
 - egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzése, illetve a leszokás segítése (felvilágosító előadások, programok szervezése)
 - a családok életének alakulása (tanácsadás, informálódás)
 - a nevelőjeink kulturált szabadidős és szünidei időtöltése (intézményi programok; nyári üdülések, táborok szervezése; az anyagi források felkutatása)
- gondot fordít a hatályos törvényi előírások betartására és betartatására,
 - kapcsolatot tart a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményekkel, hatóságokkal.
- Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek ellátása:
- törekszünk arra, hogy tanulóink napközis ellátásban részesüljenek,
 - étkezési támogatáshoz; rendszeres, és rendkívüli gyermekvédelmi támogatáshoz javaslatot adunk, illetve kezdeményezünk,
 - az „Élni akarunk” Alapítvány támogatásához javaslatot adunk, pl.:
 - nyári táborozás, üdülés esetében
 - szakkörök, felvilágosító képzések, illetve
 - iskolai és osztálykirándulások költségeinek csökkentésére
 - pályázatok és ösztöndíjak lehetőségeit kutatja fel.

6.4. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programunk

Napi munkánk során célunk gyerekeink, fiataljaink tanulási kudarcainak megelőzése, elkerülése, az esetleges kudarcok feldolgozásának megsegítése, ezzel

- magatartási zavarok, devianciák létrejöttének megelőzése
- pozitív énkép kialakulásának segítése
- az élethosszig tartó tanulás megalapozása.

Feladataink:

- A tanulók minél teljesebb megismerése: erősségeik, gyengéik, sajátosságaik feltérképezése, ennek ismeretében
 - egyéni és csoportos sérülésspecifikus fejlesztés megvalósítása
 - a tanulói érdeklődés, figyelem és akarat felkeltése, erősítése.
- Neveltjeinket ösztönözni, tanítani kell arra, hogy kudarc esetén
 - kerüljék az agresszív magatartást
 - legyen erejük javítani a sikertelen folyamatot, akaratuk újra kezdeni.
- Részképességeik kiesésére kidolgozott, gyógypedagógiára adaptált program alkalmazása
 - óvodai foglalkozásokon, tanórákon
 - rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon
 - szakszolgálati foglalkozásokon
 - egyéni fejlesztő terápiákon.
- Tudatosítani kell a gyerekekben és a fiatalokban, hogy
 - a hiba, a tévedés, a hiány javítható, pótolható, ezek nem szükségszerűen azonosak a tanulási kudarcokkal,
 - a hibák, a tévedések, a hiányok elhanyagolása azonban kudarchoz vezet.
- A tanulás tanítása megalapozva
 - értő olvasással
 - információkereső technikákkal.
- A tanulási kudarcot megélt tanulóknak
 - önismereti fejlesztések
 - felzárkóztató foglalkozások szervezése.

6.5. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeink

A tanulók helyzetéből, szociális háttéréből adódó esélyegyenlőtlenségek enyhítésére, csökkentésére törekszünk.

Feladataink:

- Szociális hátrányok feltérképezése – személyiségi jogokat nem sértő adatok feltérképezésére.
- Problémák feltárása, és egyéni stratégiák kidolgozása.
- Intézményes ellátások, iskolai szolgáltatások biztosítása (ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, szakkör, stb.) a tanulók szükségletei szerint.
- A család szociális, anyagi helyzetének megfelelően a különféle támogatások – pénzügyi és természetbeni – felkutatása, a hozzájutás segítése.
- Családellátó tevékenységet végző szervezetekhez való irányítás.
- Pályázatok figyelése a gyermekek életminőségének javítása érdekében.
- Segítségnyújtás ahhoz, hogy az életkoruknak, fejlettségüknek, érdeklődési köröknek megfelelő rendezvényeken részt tudjanak venni.
- A nyári napközis tábor, kirándulás biztosítása, ezekhez anyagi erőforrások felkutatása.

6.6. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, fejlesztő – nevelő – oktató munkát segítő eszközeink és felszereléseink

A személyi feltételek biztosítása

Az intézményünkben tanuló gyermekek, tanulók oktatását-nevelését túlnyomó többségben közalkalmazotti jogviszony keretében, csekély hányadában megbízási szerződéssel dolgozó kollégák látják el.

Az oktató-nevelő munkát közvetlenül a sérülésspecifikusságnak megfelelő (tanulásban és értelmileg akadályozott) végzettségű gyógypedagógus tanárok biztosítják, akik a következő munkakörökben dolgoznak:

- osztálytanító
- szakos tanár
- logopédus
- gyógytestnevelő
- utazó gyógypedagógus

Társuló fogyatékoság esetén megbízási szerződéssel a sérülésspecifikusságnak megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező szomatopedagógus, tiflopedagógus, szurdopedagógus segítségét kérjük.

A nevelő-oktató munkát és a gyógypedagógiai szakmai tevékenységet segítő munkatársak:

- gyermekpszichológus
- gyermekpszichiáter
- iskolaorvos
- könyvtáros
- gyógypedagógiai asszisztens
- dajka
- ifjúság-és gyermekfelügyelő
- pedagógiai munkát segítő munkatárs
- iskolatitkár

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételeken keresztül biztosítjuk az intézményünkben tanuló gyermekek, tanulók oktatását-nevelését. A 20/2012. EMMI rendelet 6 melléklete alapján rendelkezünk a megfelelő feltételekkel. Ennek megfelelően számba vesszük jelenlegi eszközállományunkat, amelynek listáját a Helyiségek és taneszközök jegyzéke tartalmazza.

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A Diákönkormányzati szerv, a diákképviselők, valamint az intézményi vezetők közötti kapcsolattartás formái és rendje

A kapcsolattartás formái:

- személyes megbeszélés,
- tárgyalás, értekezlet, gyűlés, diákközgyűlés,
- írásos tájékoztatók, dokumentumok átadása.

Az iskolai vezetők a kapcsolattartás során:

- átadják a diák-önkormányzati szervnek, illetve képviselőjének a diák önkormányzat véleményezési, egyetértési, illetve javaslattételi joga gyakorlásához szükséges dokumentumokat;
- a dokumentumok értelmezéséhez szükséges tájékoztatást, felvilágosítást kérésre biztosítják;
- megjelennek a diákközgyűlésen, válaszolnak a nekik az intézmény működésével kapcsolatban feltett kérdésekre;
- a diákönkormányzat javaslatait, véleményét figyelembe veszik az intézmény működtetése, illetve a tanulókkal kapcsolatos döntések során.

A diákönkormányzat, illetve diákképviselők a kapcsolattartás során:

- gondoskodnak a véleményezési, egyetértési, illetve javaslattételi jog gyakorlása miatt átvett dokumentumok áttekintéséről, és az érintett jog gyakorlásáról;
- aktívan részt vesznek azokon a fórumokon, melyekre megjeleni jogosultak, illetve ahová meghívták, s az, az intézmény működésével, illetve a tanulókkal kapcsolatos kérdéseket érint;
- gondoskodnak az intézményvezetők megfelelő tájékoztatásáról (írásbeli meghívó) a diákönkormányzat gyűléseire, illetve egyéb programjairól.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

Intézményünk kapcsolata

Közvetlen partnereink

Óvodásaink, tanulóink, valamint azok szülei és gondviselői

Az iskola fontos társadalmi kapcsolatot jelentő színtér a szülőknek, szinte naponta, illetve igényeik szerint találkozhatnak más szülőtársakkal, pedagógusokkal, az intézmény vezetőivel.

Az együttműködés formái:

Szülői értekezlet:

Célja a szülők informálása:

- gyermekük előmeneteléről,
- az osztály aktuális problémáiról,
- az osztályban és iskolában jelentkező feladatokról,
- a szülők és az iskola együttműködések lehetőségeiről és szükségességéről.

Iskolánk évente három alkalommal tart szülői értekezletet: szeptember, január és május hónapokban. Október folyamán pályaválasztási szülői értekezletet tartunk, a 8. évfolyamos és a szakképzős tanulóink számára a továbbtanulás segítéséhez.

Fogadóóra:

A gyermekekkel foglalkozó pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermekvédelmi felelős, az intézmény vezetői szükség szerint (alkalmi egyeztetés után) fogadóórán a szülőknek és a gyermeknek is lehetőséget biztosítanak a konzultációra.

Nyílt nap:

Nyílt napot szervezünk évente egy alkalommal, - tavasszal - hogy a szülőket az iskolai nevelő-
oktató munka tényleges támogatására megnyerjük, ahol ők is megtapasztalhatják gyermekük
teherbírását, reális képet alkotva iskolai tevékenységükről. Különösen fontos, hogy az otthoni
segítségnyújtásban – pedagógusi instrukciók segítségével – a tapasztaltakat alkalmazni tudják.

Üzenetek

A tájékoztató füzet mellett, az általános iskolában üzenő füzetet is alkalmazunk a szülőkkel való napi kapcsolattartáshoz. Rendkívüli esetekben telefonon, vagy levél útján értesítjük a szülőt.

Közvetett partnereink

Közvetett partner kapcsolataink közül kiemelten fontosak:

- Pesterzsébeti Önkormányzat Gondozási Központja
- Nyitnikék Óvoda
- Lila Bölcsőde.

Ezekon a helyeken lehetőséget kapnak tanulóink a mindennapi munka közvetlen megismerésére.

- Az „Élni akarunk” Alapítvány közhasznú szervezet
- A Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok és a Gyógypedagógiai Szolgáltató Központok
- Az Oktatási Minisztérium,
- Fővárosi Közgyűlés és annak Oktatási Bizottsága,
- Dél-pesti Iskolák Alkotó Közössége
- ELTE Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolai Kara
- FPI
- NSZFI
- Autizmus Kutató Központ
- Fővárosi ÁNTSZ
- KIK- XX. kerület

Az együttműködés formái

Együttműködő partnereink részt vesznek az iskolai élet számos területén:

- szakmai rendezvényeken
- tanulmányi és kulturális versenyeken
- bemutató foglalkozásokon
- szakmai nyílt napokon
- nevelési értekezleteken és egyéb rendezvényeken
- közös kirándulásokon.

9. Felvétel és átvétel

Intézményünk bemenet szabályozott: a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság határozata alapján vesszük fel tanulóinkat.

Óvodánk középsúlyos értelmi fogyatékos és autista gyermekeket fogad

A 8 évfolyamos általános iskolai tagozaton az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek mellett integráltan képzünk halmozottan sérült (látás, hallás, mozgás), középsúlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarban szenvedő tanulókat. A tagozaton szegregált csoportban is tanulnak középsúlyos értelmi fogyatékos és autizmus spektrum zavarban szenvedő tanulók.

Speciális szakiskolai tagozatunk enyhén értelmi fogyatékos tanulók szakképesítését végzi.

10. Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve.

Az elsősegélynyújtás olyan egészségügyi beavatkozás, melyet bárki - laikus vagy valamilyen egészségügyi képzettséggel rendelkező személy - elvégezhet a sürgősségi ellátás megkezdése előtt azért, hogy a baleset vagy hirtelen egészségkárosodás következményeit elhárítsa.

A felmérések sok esetben azt mutatják, hogy az életveszélyes sérültek életesélyeit az első 3-5 perc lényegesen meghatározza. Ez az az időintervallum, amikor a szakszerű segítség még feltehetően nincs a helyszínen, így a sérült életesélyei a laikuson múlnak. Ezen ismeret birtokában mindenki számára érthetővé válik, hogy miért tartozik az egyik legfontosabb társadalmi érdek közé az elsősegély-nyújtási ismeretek széleskörű terjesztése.

A jelenleg érvényes törvényi szabályozás meghatározása szerint: "(mindenkinek) ...kötelessége - a tőle elvárható módon - segítséget nyújtani, és a tudomása szerint arra illetékes egészségügyi szolgáltatót értesíteni, amennyiben sürgős szükség, vagy veszélyeztető állapot fennállását észleli, illetve arról tudomást szerez." (1997. évi CLIV tv. az egészségügyről 5.§. e.) pont.)

A sikeres megvalósuláshoz azonban meghatározott szintű és mélységű elméleti és gyakorlati ismeret szükséges. Kívánatos tehát, hogy hirtelen bekövetkezett egészségkárosodáskor a helyszínen jelenlévők közül minél többen rendelkezzenek megfelelő elméleti és készségszintű gyakorlati ismerettel. A kellő ismeret megfelelő előzetes tanulással és ismételt gyakorlással szerezhető meg.

Tanulóink tanulásban és értelmileg akadályozott gyermekek. Célunk olyan ismeretek nyújtása, melyet képességeiknek, készségeiknek, fogyatékosságuknak mértékéhez képest megfelelő mértékig el tudnak sajátítani.

Amikor iskolai tervet készítünk számukra az elsősegély-nyújtási ismeretek tanítására, súlyoznunk kell a különböző területeket. A legfontosabb, hogy azt tudják, kitől kérhetnek segítséget.

Elméleti és gyakorlati ismeretek:

- csípések, harapások, marások
- hőártalmak
- elsősegély felszerelés
- kihűlés

- sportsérülések
- vérzések
- törés, rándulás, ficam

Elsősorban elméleti ismeretnyújtás (kérjen segítséget, nehogy nagyobb kárt okozzon):

- mérgezések
- eszméletlenség, tudatzavar
- vegyszerek okozta sérülések
- újraélesztés

Az elméleti és készség szintű gyakorlati oktatás tanórai keretben (környezetismeret, életvitel és gyakorlati ismeretek, biológia, fizika) és tanórán kívül (napközi, szakkör, előadás stb) történik egy-egy évfolyamra meghatározott óraszámban. A felső tagozaton növekszik a gyakorlati képzés aránya, az elmélethez képest.

11. Sajátos pedagógiai módszerek

Sajátos pedagógiai módszereket alkalmazunk az ellátott gyermekek, tanulók sajátos nevelési igényeihez, a nevelést és nevelés-oktatást végző pedagógusok és pedagógiai munkát segítő képzettségéhez, illetve az elhelyezésük helyszínéhez- külön és együtt nevelő iskolák és óvodák – igazodva.

Intézményünkben az enyhe fokban értelmileg sérült gyerekek nevelésén túl lehetőség van középfokban értelmi fogyatékos, a halmozottan sérült, autizmus spektrumi zavart mutató tanulók integrált nevelésére – oktatására, illetve önálló csoportban történő fejlesztésére.

Az adott gyermek tanuló csoportba sorolásánál az elsődleges szempont a gyermek érdeke.

Élünk a szociális integráció különböző formáival: pl.: színházlátogatással, nyári táborral. E tevékenységünket pályázatokkal is segítjük.

Megfelelő fejlettségi szint elérése esetén gyerekeink lehetőséget kapnak más iskolatípusba történő át-, visszahelyezésre.

A többségi óvodák, iskolák integrált neveléséhez, oktatásához az Egységes Gyógypedagógia Módszertan Intézmény gyógypedagógiai segítséget ad utazó tanári hálózat működtetésével, tanácsadással (szülőknek, pedagógusoknak), szemléletformálással, ismeretadással (munkamegbeszélés, nevelési értekezlet).

12. Az iskolai írásbeli, szóbeli gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének a rendje.

Helyi tantervünk szabályozza a beszámoltatások, számonkérések rendjét.